

Midfastosöndagen 2025, 2 årg

Duved (Norra Jämtlands kontrakt)

Ett av mina bästa barndomsminnen var att vakna tidigt om morgnarna hos min mormor i Tornedalen, och hela huset doftade nybakat bröd. Vi fick mjuka runda brödkakor, som var så varma så smöret och osten smälte. Mormors kök, det var en varm trygg plats där alla livsfrågor avklarades.

Jag tror och hoppas att det är många av oss som har dessa varma goda minnen, ofta förknippade med bröd. Det är också det som affärer vet att dra nytta av. Doften av nygräddat bröd pumpas ut i ventilationssystemen för att få oss att handla mer, för hoppet att vi kan köpa till oss de goda minnena. Men det händer ju inte tyvärr.

Det är också dessa kontraster som Jesus vill hjälpa oss att förstå idag. Dels det bröd som mättar oss länge, dels det bröd som mättar för stunden. Eller kanske, det i livet som stärker oss på djupet, och det som muntrar upp för stunden.

Det är svåra frågor detta, vad som stärker oss på djupet och vad som tröstar för stunden. Hur skall vi veta skillnaden? Hur vet vi att vi väljer rätt? Vad ger egentligen trygghet och stadga i livet?

Det är så pass stora frågor att regeringen har reagerat. Det finns nämligen en ohälsa i samhället som inte går att förklara i vanliga medicinska eller psykologiska termer. En ohälsa som bottnar i vilshenhet och meningslöshet. År 2010 gjordes en undersökning bland Sveriges befolkning som talar ett tydligt språk, 24% av befolkningen uttryckte att de inte kände någon mening med livet. Bland de unga männen var det än värre. 36% av dem kände meningslöshet. En tredjedel av vår unga manliga generation såg inte att det fanns någon mening med deras liv. Det är oerhört alvarligt.

Nu har man försökt ta itu med det och folkhälsomyndigheten har precis kommit med en utredning om andlig och existentiell hälsa. Tyvärr verkar också folkhälsomyndigheten famla i blindo. Man skriver om vikten av att känna mening med livet, att stå i relation med andra och naturen och att uppfatta sig som en del av någonting större. Redskapen man erbjuder är att stärka den psykiska hälsan och suicidprevention.

Det blir lite tafatt, för även med denna insikt och dessa redskap är det lätt att hamna fel. Att många unga män hamnar i extrema rörelser beror sällan på dåliga ekonomiska förhållanden, utan om sökandet efter mening och tillhörighet. I extrema rörelser känner man sig efterfrågad, där får man ett livsmönster som ger stadga i livet, men det är också

på bekostnad av andra gruppers människovärde och existens. Man känner sig starkare för att man kan se ner på andra.

Det är också en retorik som hörs allt mer i maktens boningar. Med fysisk styrka och politisk makt tar man sig rätten att dela upp världen sinsemellan USA, Ryssland och Kina. Styrka definieras med att man har mest, bestämmer mest och talar högst. Autoritära samhällen framträder, en hård och kall ordning där den enskilda individen inte har mycket värde.

Tyvärr sipprar det här språket också ner i våra sociala media. Alltför många unga män utsätts för influencers som talar nedsättande om kvinnor, homosexuella och människor med annan kulturell bakgrund. Det som definieras som styrka är att lära sig manipulera och styra över andra. Oavsett hur man försöker ställa in sina sociala media, vittnar unga män om att algoritmerna slussar våldsamma videos och kvinnohatande influencers deras väg.

Det är en otäck tid vi lever i av den anledningen. Ungefär som folket i evangelietexten, som bad Jesus om tecken, söker vi efter tecken som kan stärka oss i vår mening, i vår känsla av trygghet och tillhörighet. Tyvärr är det många vägar som kan såra oss mer än att upprätta oss.

Då tänker jag på mormors kök, och inte bara på mormor utan på den som vägledde henne. Nämligen Jesus.

Det var många morgnar som jag lovat mormor, dyrt och heligt, att jag minsann skulle vara uppe tidigt så att hon kunde lära mig att baka. Och varje morgon försov jag mig. Hon fick jobba medan jag låg och gonade mig, men aldrig att hon var sur. Förlåtelsen och försoningen var djupt grundad hos mormor, eftersom det var vad hon själv fann hos Jesus. Jesus var verkligen för henne livets bröd, som mättade hennes själs hunger och stärkte hennes ande.

Det var en annan styrka som fanns hos mormor än den som nu framförs i maktens boningar. En styrka som inte hade med framgång eller fysisk kraft att göra, men en styrka som kunde ta henne genom sorg, smärta och livets stormar. Styrkan hade sin källa i tron på en kärleksfull Gud, full av nåd och omsorg.

Den källan fyllde henne så djupt att det flödade över, och blev till omsorg och omtanke till alla hon mötte. Det är en annan typ av styrka som upprättar andra, som stärker relationer, som förbättrar det samhälle man lever i. Skall vi verkligen känna trygghet och stabilitet på djupet, då behöver vi ett hopp som håller också när livet stormar som mest.

Det hoppet fann mormor i Jesus, och det hoppas jag att många andra också finner.

Just i vår tid behövs det hoppet mer än någonsin. Alltför många uttrycker en hopplöshet om tiden, nästan som att vi står vid tidens slut, med klimatkris, krig i närområdet och otrygg världspolitik. Men människan står inte ensam. Vi bärs av Skaparens hand.

När vi går ut i naturen är det många av oss som känner förundran. En förundran för hur allt hänger ihop och över allt det vackra. Pulsen sänker sig och vi rotar oss. Det vore bra om vi rotar oss så djupt att vi landar i att det inte är en opersonlig kraft som skapat allt detta. I detta oändliga universum, genom evinnerliga tider, finns en skaparhand som är grundad i kärlek, i nåd och rättvisa. En skaparhand som är personlig eftersom den är ursprunget till oss alla, och känner var och en av oss vid namn.

Vi är inte olika Israels folk i öknen som ropar i hunger på Gud, men den föda vi söker är för själ och hjärta. Likt Israels folk, föder Gud oss. Hans omsorg omsluter också oss.

Det är en kärlek så stark att den omöjligt kan överge oss, inte heller denna värld. Det är ett hopp som ligger inte i mänsklig kraft utan i gudomlig evighet. Det svindlar för mig när jag tänker på hur många miljarder år jorden är, och att Gud är större. Men det gör också mitt hopp starkt.

När Jesus säger att han är livets bröd, då är det detta hopp han menar. Ett hopp som är en källa till glädje, framtidstro och mening. När han säger att han är livets bröd, då menar han att han kan mätta oss i vår oro och ångest. Det är inte bara ett tecken för stunden, utan en kraft som fanns i skapelsens gryning och som fortfarande verkar, skapar och upprättar. När vi i nattvarden får ta emot bröd och vin, då är detta hopp förkroppsligat, så att vi kan stärkas i vår tro, upprättas i nåd och kärlek, och glädjas i att Gud än i dag håller sin hand om oss och sin skapelse.

Amen.